

ساعت امتحان: 9 صبح
وقت امتحان: 70 دقیقه
تاریخ امتحان: 10/10/1399
تعداد برگ سؤال: 1 برگ

ش سندلی (ش داوطلب): نام واحد آموزشی: دبیرستان غیردولتی دخترانه فرهیختگان نو نوبت امتحانی: دی ماه 99
نام و نام خانوادگی: نام پدر: پایه: دوازدهم رشته انسانی
سؤال امتحان درس: ادبیات فارسی 3 نام دبیر: فاطمه فیالی سال تحصیلی: 1399-1400

الف) قلمرو زبانی

1. معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. 1.5 نمره

هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است
بخروش چو شرزه شیر ارغند
ممت بی عشق می یاب
مزینان را هم بر انگاره عشق آبادش ساخته اند

2. املاهای نادرست را بیابید و اصلاح کنید. 1 نمره

سنا و ستایش - خوان نعمت - سپید معجر - مار غاشیه - سوء حاضمه - نشعه و سرمست - حوضه درس استاد
غایت القصوی

3. با توجه به معنی املاهای کدام کلمات نادرست است. 0.5 نمره

کاذبه: جاکاغذی طیلسان: نوعی ردا زما: مرهم صفوت: برگزیده

4. جهش ضمیر و نقش آن را در بیت زیر بررسی کنید. 0.5 نمره

«هرگز نقش تو از لوح دل و جان نرود
هرگز از یاد من آن سرو خرامان نرود»

5. با توجه به بیت به سوالات پاسخ دهید. 1 نمره

«گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم
الف) نوع «را» بکار رفته در بیت چیست؟

ب) یک نمونه حذف با ذکر نوع آن در بیت بیابید.

پ) معنای فعل «شویم» در مصرع اول چیست؟

6. در بیت «ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی / تا راهرو نباشی کی راهبر شوی؟» 0.5 نمره

الف) نهاد جمله اول چیست؟

ب) نقش کلمه مشخص شده را بنویسید.

7. ترکیب وصفی و اضافی را در بیت زیر نشان دهید. 0.5 نمره

«دردناک است که در دام شغال افتد شیر
یا که محتاج فرومایه شود مرد کریم»

8. جمله ای گذرا به مفعول و مسند بنویسید و دو نقش مورد نظر را در آن نشان دهید. 0.5 نمره

9. در متن زیر وابسته های وابسته را با رسم نمودار پیکانی و ذکر نام هر یک مشخص کنید. 0.75 نمره

«دانش آموزان دبیرستان به سفارش دبیر خود، تشویق شدند کتاب بسیار جالب را خریده و چند روزه مطالعه کنند.»

10. واژه «توپ» را در دو جمله به کار ببرید، یکبار هسته گروه اسمی و یکبار ممیز قرار گیرد. 0.5 نمره

ب) قلمرو ادبی

11. آرایه ی بارز بخش های مشخص شده را با توضیح مختصر بیان کنید. 1 نمره

الف) با اینکه جیب و جام من از مال و می تهی است
ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم

ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت
هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت

12. کدام یک از ابیات زیر دارای جناس تام است. (با ذکر دلیل) 0.5نمره

- الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
ب) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند
13. آرایه های «مجاز، اضافه تشبیهی، استعاره، اسلوب معادله و حسن تعلیل را در نمونه های زیر بیابید. 1.25نمره
- الف) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را
ب) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.
- پ) گفت دیناری بده پنهان و خود را وا رهان
ت) تا چشم بشر نبیندت روی
- ث) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است
14. بیت سوم غزل «در مکتب حقایق» حافظ را بنویسید. 1نمره
15. بیت بعدی «پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند / دیوار زندگی را زین گونه یادگاران» را بنویسید. 1نمره

پ) قلمرو فکری

- معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را بنویسید.
16. دست انابت به امید اجابت به درگاه حق جل و علا بردارد. 0.5نمره
17. گفت: از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم. 0.5نمره
18. سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل ها افزون آید. 0.75نمره
19. از سیم به سر یکی کله خود
ز آهن به میان یکی کمر بند 0.5نمره
20. محرم این هوش جز بی هوش نیست
مر زبان را مشتری جز گوش نیست 0.75نمره
21. یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد. 0.5نمره
22. نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی 0.5نمره
- درک مطلب
23. با توجه به ابیات به سؤالات زیر پاسخ دهید. 3.5نمره
- «همت از باد سحر می طلبم گر ببرد
خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد
جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن
آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم
- الف) منظور از «رفیقی که به طرف چمن است» چیست؟
پ) مقصود از «خانه» در بیت دوم چیست؟
ث) کدام بیت به جان فشانی در راه وطن اشاره دارد؟
ج) مقصود از «سلیمان کردیم و اهرمن است» در بیت آخر چیست؟
ه) این نوع شعر در چه دوره ای رواج یافت و مضمون آن چیست؟
24. مقصود از کلمات مشخص شده در ابیات زیر چیست؟ 0.5نمره
- الف) پنهان مکن آتش درون را
ب) بشنو این نی چون شکایت می کند
- زین سوخته جان شنو یکی پند
از جدایی ها حکایت می کند